

Factsheet: Is mijn leverancier wel of geen Verwerker?

Gemeenten maken voor de uitvoering van hun taken en andere werkzaamheden gebruik van de diensten van derde partijen/leveranciers. Als er bij uitvoering van deze werkzaamheden persoonsgegevens worden verwerkt, is het niet altijd duidelijk in welk geval de leverancier een Verwerker is of een Verwerkingsverantwoordelijke. Het is bij de uitvoering van deze diensten wel van belang om dat te weten. De gemeente maakt als Verwerkingsverantwoordelijke nl. andere afspraken met een Verwerker dan met een Verwerkingsverantwoordelijke.

Wettelijke definities

Een **Verwerker** is een natuurlijke of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of ander orgaan die/dat ten behoeve van de Verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt (Artikel 4.8 AVG).

Een **Verwerkingsverantwoordelijke** is die natuurlijke of rechtspersoon, overheidsorgaan, een dienst of ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt (Artikel 4.7 AVG).

Criteria

Om te bepalen of een leverancier een Verwerker is, zijn er drie criteria:

1. Worden er ter uitvoering van de hoofdovereenkomst persoonsgegevens verwerkt? Zo niet, dan is de AVG niet van toepassing en is daardoor ook het onderscheid tussen verwerkingsverantwoordelijke en Verwerker niet relevant.
2. Is de primaire taak van de leverancier het Verwerken van persoonsgegevens? Met primaire taak wordt bedoeld: wat is de eigenlijke opdracht? Als de eigenlijke opdracht niet het Verwerken van persoonsgegevens is, is de leverancier geen Verwerker. Het maakt daarbij niet uit dat er wel persoonsgegevens worden verwerkt. Een voorbeeld is een leverancier die post bezorgt. Ter uitvoering van deze opdracht verwerkt de leverancier persoonsgegevens, maar dit is niet de primaire taak. Om die reden is de postbezorger dan geen Verwerker.
3. Wie bepaalt het doel en de middelen van de gegevensverwerking? Dus wie bepaalt waarom en hoe de persoonsgegevens worden verwerkt? Daarbij gaat het om de feitelijke situatie. Het komt namelijk voor dat partijen op papier (d.m.v. overeenkomsten/convenanten) regelen dat de verwerkingsverantwoordelijke het doel en de middelen bepaalt, maar dat in de praktijk blijkt dat de Verwerker dit doet.

Een aantal vragen is hierbij behulpzaam (zie ook het beslismodel op pagina 5 van deze factsheet):

- Wie bepaalt welke persoonsgegevens worden verwerkt?
- Wie bepaalt wie toegang heeft tot de persoonsgegevens?
- Wie verwijdert de persoonsgegevens?
- Geeft de leverancier aan het einde van het contract de persoonsgegevens terug aan de verwerkingsverantwoordelijke? Als dat niet zo is, is de leverancier vaak geen Verwerker.
- Gaat het om het overdragen van een gemeentelijke taak? Als dit zo is, is dit vaak een indicatie dat de leverancier een Verwerker is.

NB: Bij de voorgaande overwegingen is de feitelijke situatie doorslaggevend.

Het maken van afspraken

Wanneer de leverancier daadwerkelijk als Verwerker optreedt, is het noodzakelijk om schriftelijke afspraken, in bijvoorbeeld een Verwerkersovereenkomst, te maken. In de Verwerkersovereenkomst wordt onder andere het onderwerp, de duur, de aard, het doel en het soort persoonsgegevens van de gegevensverwerking vastgelegd. Voor gemeenten geldt de standaard verwerkersovereenkomst (VVO).

Als de derde partij niet is aan te merken als Verwerker en opdrachtgever en opdrachtnemer beide als Verwerkingsverantwoordelijke zijn aan te merken, is het ook aan te raden dat partijen afspraken te maken over de zorgvuldige omgang met persoonsgegevens, waaronder de wijze van uitwisseling van de gegevens en de bescherming van persoonsgegevens. Bovendien is met name belangrijk dat burgers weten bij wie zij terecht kunnen om hun AVG-rechten uit te oefenen. Daarom is het ook van belang dat partijen daarover afspraken vastleggen.

NB: De Autoriteit Persoonsgegevens heeft op 30 augustus 2019 een Informatieblad Verwerkers gepubliceerd. Zie ook de website van de Autoriteit Persoonsgegevens:

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/algemene-informatie-avg/Verwerkers> De IBD heeft ervoor gekozen om het daarbij behorende stroomschema niet over te nemen en een stroomschema te maken dat is toegespitst op de gemeentelijke praktijk.

Voorbeelden

1. Cloud

De gemeente neemt een cloudopslagdienst af van een leverancier en wil hier ook persoonsgegevens in opslaan.

Het primaire doel van de opdracht is het opslaan van persoonsgegevens. Bovendien wordt de cloud extern beheerd, waardoor de leverancier zelfstandig toegang heeft tot de persoonsgegevens. Hierdoor is de leverancier een Verwerker.

2. On-premise software

De gemeente laat on-premise een applicatie installeren. In deze applicatie worden persoonsgegevens verwerkt. De applicatie wordt intern door de gemeente op de eigen server beheerd.

De leverancier levert enkel het softwarepakket en heeft geen toegang tot de persoonsgegevens. Er is daardoor geen sprake van het Verwerken van persoonsgegevens en de leverancier is dan ook geen Verwerker.

De leverancier kan de gemeente daarbij ondersteunen in het beheer van de software. Als de leverancier dan - hetzij op afstand, hetzij op locatie - incidenteel toegang verkrijgt tot het systeem, is de leverancier nog geen Verwerker. De nadruk ligt dan namelijk nog steeds op het beheren van de applicatie. Bovendien kan de leverancier alleen tijdelijk toegang krijgen na een machtiging van de opdrachtgever. Een Verwerkerovereenkomst is dan ook niet nodig. Wel is het aan te raden dat de leverancier en de bij het beheren van de software betrokken medewerkers een geheimhoudingsverklaring ondertekenen.

3. On-premise virusscanner

Opdrachtnemer is de leverancier van een on-premise virusscanner. Naast de levering van de software gaat de leverancier ook het beheer daarvan uitvoeren en de virusmeldingen analyseren. Bij dit laatste logt de leverancier in op het gemeentelijke systeem en kan dan in het dashboard per virusmelding o.a. zien welke medewerker daarbij betrokken was.

Het primaire doel is het leveren en het beheren van een virusscanner en niet het Verwerken van persoonsgegevens. Het gegeven dat een leverancier kan zien welke werknemer betrokken was bij een virusmelding is weliswaar een verwerking van persoonsgegevens, maar betekent niet dat de leverancier een Verwerker is.

In zoverre de leverancier de analyses uitvoert voor eigen doeleinden (bijvoorbeeld het aanvullen van hun eigen virusdatabase) en daarbij persoonsgegevens verwerkt, zoals het verwijderen van persoonsgegevens, is de leverancier zelf Verwerkingsverantwoordelijke.

4. Databeheer

Een leverancier voert voor een gemeente het databeheer uit over een applicatie. In deze applicatie worden persoonsgegevens verwerkt. De leverancier krijgt zodoende bij de uitvoering van de opdracht toegang tot (een grote hoeveelheid) persoonsgegevens.

Het primaire doel is het beheer van de applicatie. Dat de leverancier persoonsgegevens inziet en daardoor persoonsgegevens verwerkt, betekent echter niet dat de leverancier een Verwerker is.

5. Support op locatie

Een leverancier geeft op de locatie van de klant een opleiding of werkinstructie.

Het primaire doel van de opdracht is hier opleiding/ werkinstructie. Dat de leverancier daarbij persoonsgegevens ziet, betekent niet dat de leverancier een Verwerker is.

6. Support op afstand

Leverancier handelt op afstand meldingen af (support), waarbij de klant een printscreen (of ander bijlage) aanlevert. Op deze printscreen staan persoonsgegevens.

Het primaire doel van de opdracht is support. Dat de leverancier daarbij persoonsgegevens ziet, betekent niet dat de leverancier een Verwerker is.

7. Databeheer m.b.v. anonimiseerscript

Software draait op locatie bij een gemeente (on-premise en dus geen SaaS oplossing). De gegevens zijn geanonimiseerd d.m.v. een anonimiseerscript dat daar ook is geïnstalleerd. Dit betekent dat de gemeente de persoonsgegevens bij eventuele noodzaak tot aanlevering aan leverancier te allen tijde kan en zal moeten anonimiseren. Daardoor komen er geen herleidbare persoonsgegevens op de gemeentelijke systemen te staan.

Als er geen persoonsgegevens worden verwerkt is de AVG niet van toepassing en is er dus ook geen sprake van een Verwerker. Bovendien is het primaire doel databeheer en is de leverancier ook om die reden geen Verwerker.

Ook als persoonsgegevens zijn gepseudonimiseerd, waardoor deze gegevens wel herleidbaar zijn tot een persoon (en de AVG dus van toepassing is), is de leverancier nog geen Verwerker. Het primaire doel van de opdracht is nog steeds databeheer.

8. Uitwisseling gegevens m.b.v. koppelvlak

Bij het aanvragen van reisdocumenten kan een inwoner aangeven dat hij deze wil laten bezorgen op het door hem opgegeven adres. Daarvoor is een applicatie ontwikkeld om te communiceren tussen gemeenten en de bezorger van de documenten. De bezorger krijgt via een koppelvlak met de leverancier van de applicatie persoonsgegevens (NAW-gegevens, e-mailadres en/of telefoonnummer). De inwoner zet zijn handtekening voor ontvangst op de tablet van de bezorger.

Via het koppelvlak worden de transportgegevens doorgegeven aan de gemeente. Het betreft de volgende (persoons)gegevens: NAW-gegevens, het document is afgeleverd of omgeruild, dag en tijdstip waarop, en de handtekening. Het koppelvlak van de leverancier communiceert met een applicatie, waarna de mutatie in RAAS (Reisdocumenten Aanvragen en Archiefsysteem) wordt vastgelegd. De leverancier heeft geen toegang tot het koppelvlak en de applicaties.

Omdat de leverancier van de applicatie geen toegang heeft tot het koppelvlak en de applicatie(s), verwerkt de leverancier geen persoonsgegevens. Zodoende is de AVG niet van toepassing en is de leverancier dus geen Verwerker.

>>

9. Aanbieder huishoudelijke hulp

Een zorgorganisatie verleent in opdracht van de gemeente huishoudelijke hulp aan inwoners.

Artikel 5.1.2 lid 3 Wmo bepaalt dat een zorgleverancier een Verwerkingsverantwoordelijke is.

Bovendien is hier sprake van een gemeente die een dienst inkoop bij een leverancier. Over het algemeen is er dan geen sprake van een Verwerker, maar verwerkingsverantwoordelijke.

Daarbij is de primaire taak van de zorgleverancier het verlenen van zorg. De zorgleverancier stelt zelf het doel en de middelen vast voor de zorg die zij gaat leveren en de daaruit voortvloeiende verwerking van persoonsgegevens. Daarmee is de zorgaanbieder/leverancier dus een Verwerkingsverantwoordelijke. Wel wordt aanbevolen om op een andere wijze afspraken te maken over de zorgvuldige omgang met persoonsgegevens.

Ditzelfde geldt voor jeugdhulpverleners.

10. Hulpmiddelenleverancier registreert gebruik hulpmiddel

De gemeente verwerkt persoonsgegevens ter uitvoering van de Wmo. Als de gemeente op basis hiervan een rolstoel toewijst, dan worden de persoonsgegevens van de klant verstrekt aan de hulpmiddelenleverancier zodat de rolstoel geleverd kan worden (dat zijn dus ook bijzondere (medische) persoonsgegevens).

De hoofdtak van de leverancier is niet het Verwerken van persoonsgegevens voor de gemeente, maar het leveren van hulpmiddelen. Voor de levering hiervan moet de leverancier persoonsgegevens Verwerken. Artikel 5.1.2 lid 3 Wmo bepaalt dat een hulpmiddelenleverancier een verwerkingsverantwoordelijke is. Bovendien is hier sprake van een gemeente die een dienst inkoop bij een leverancier. Over het algemeen is er dan geen sprake van een Verwerker, maar van een zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke.

11. Accountant

De gemeente huurt een accountant in om de jaarrekening goed te keuren.

Het primaire doel van de opdracht is het goedkeuren van de jaarrekening. Bovendien bepaalt de accountant het doel en de middelen van de verwerkingen. Daarmee is de accountant geen Verwerker.

12. Salarisadministratie

De gemeente huurt een accountant in om de salarissen te controleren.

In dat geval huurt de gemeente een accountant in, niet voor accountantswerkzaamheden, maar voor salarisadministratiewerkzaamheden. De nadruk ligt het - net als bij een salarisadministratiekantoor - op het Verwerken van persoonsgegevens en bepaalt de gemeente als werkgever ook het doel en middelen van de verwerking. Daarmee is de accountant (in de rol van salarisadministrateur) in dit geval een Verwerker.

13. Gemeenten laten taken uitvoeren door Gemeenschappelijke Regeling

Drie gemeenten hebben voor de uitvoering van de taken van hun sociale diensten een Gemeenschappelijke Regeling (GR) opgericht. Aan deze GR zijn bevoegdheden gemandateerd en niet gedelegeerd.

Daarnaast heeft de GR als rechtspersoon en zelfstandig bestuursorgaan ook eigen bevoegdheden (t.a.v. eigen personeel, inkopen, voeren van procedures en archiefbeheer). De eigen bedrijfsvoering van de GR is verder vormgegeven in een hostmodel,

verdeeld over de drie gemeenten; de hosts Verwerken ook weer persoonsgegevens ten behoeve van zowel gemandateerde als niet-gemandateerde taken van de GR.

Uitgangspunt is dat als een taak die door een wet aan het college van B&W is toegekend, wordt overgedragen aan een ander bestuursorgaan, het college de Verwerkingsverantwoordelijke blijft t.a.v. de verwerking van persoonsgegevens van die overgedragen taak. Het maakt daarbij niet uit of er sprake is van mandaat of delegatie. Wel is de feitelijke situatie daarbij van belang. Dus als gemeenten bepalen welke hardware en softwareprogramma's mogen worden gebruikt, wie ervoor in aanmerking komen, welke persoonsgegevens mogen worden opgeslagen en de bijbehorende bewaartermijn, is de GR eerder Verwerker. De GR is ook Verwerker voor een technische helpdesk die beschikbaar is voor medewerkers van gemeenten en de analyses die de GR uitvoert op binnengekomen tickets.

Als in de praktijk blijkt dat de GR volledig zelfstandig opereert en beslist bij de verwerking van de persoonsgegevens, ten aanzien van die overgedragen taak, dan is de GR ten aanzien van die verwerkingen een Verwerkingsverantwoordelijke en geen Verwerker.

14. Gemeenten schakelen voor vroegsignalering schuldhulpverlening een derde partij in

Drie gemeenten, een aantal woningcorporaties en een organisatie voor sociaal werk sluiten een convenant met als doel problematische schulden vroegtijdig te signaleren en daarop actie te ondernemen. Hier dient allereerst een grondslag voor te bestaan, maar daar gaat deze factsheet niet over. De woningcorporaties registreren van huurders die meer dan twee maanden huurachterstand hebben: NAW-gegevens en de hoogte van de huurschuld. Voorafgaand aan de melding gaat de organisatie voor sociaal werk samen met de betrokken woningcorporatie op bezoek bij de huurder met een huurachterstand. Op het moment van het bezoek weet de organisatie voor sociaal werk niet naar welk adres haar medewerkers gaan/welke huurder er wordt bezocht. De gemeenten bepalen exclusief het doel van de verwerking zonder eigen marge voor de organisatie voor sociaal werk. De relevante persoonsgegevens van betrokkenen worden door de gemeenten aan de organisatie voor sociaal werk versterkt voor dat doel. Het is de organisatie voor sociaal werk niet toegestaan deze persoonsgegevens te gebruiken voor andere doeleinden dan door de gemeenten voorgeschreven. De organisatie voor sociaal werk treedt wel onder eigen naam op bij het uitvoeren van de werkzaamheden, maar als zij dat doet, gebeurt dat in het kader van het tussen haar en de gemeenten verleende opdracht.

De organisatie voor sociaal werk voert in opdracht en ten behoeve van de gemeenten gemeentelijke taken uit. Daarbij is van belang wat de afspraken zijn tussen de gemeente en de organisatie voor sociaal werk. Uit het bovenstaande blijkt dat de gemeente het doel en de middelen van de gegevensverwerking bepalen. Daarom dient de organisatie voor sociaal werk te worden aangemerkt als een Verwerker en zijn de gemeenten Verwerkingsverantwoordelijken.

15. Een gemeentelijke BV voert gemeentelijke taken uit

De gemeente laat de parkeerbeheertaken uitvoeren door een B.V., waarvan de gemeente 100% aandeelhouder is.

Als de B.V. Parkeerbeheer gemeentelijke taken uitvoert (heffingen innen), is deze B.V. een Verwerker, er vanuit gaande dat de gemeente het doel en de middelen van de verwerking bepaalt.

16. Gemeente schakelt derde partij in t.b.v. verloren voorwerpen

Een gemeente wil gebruik gaan maken van een bedrijf dat de gemeentelijke taak t.a.v. verloren en gevonden voorwerpen van de gemeente overneemt.

Het is wettelijk bepaald (art. 5:5 BW) dat de vinder een melding van gevonden voorwerpen bij de gemeente kan doen. Ook kan de vinder een gevonden voorwerpen bij de gemeente in bewaring geven. De vinder moet de gevonden voorwerpen bij de afgeven als de gemeente dat vordert. Een bedrijf dat deze taak overneemt en bemiddelt tussen de vinder en degene die iets is verloren, voert dus deze gemeentelijke taak uit. Er van uitgaande dat de gemeente hierbij het doel en de middelen van de verwerking bepaalt, is de bemiddelaar een Verwerker.

17. Gemeente wil als werkgever ziekteverzuim beperken en schakelt daarvoor een derde partij in

Een zorgverzekeraar start een nieuwe werkgeversservice. Als een gemeentelijke medewerker ziek is, gaat deze op bezoek bij de bedrijfsarts. Die constateert dat door een snelle interventie de ziekteperiode kan worden verkort. De bedrijfsarts van de werkgever meldt in het werkgeversportaal van de ziektekostenverzekeraar welk product de werknemer nodig heeft. Vanuit het portaal gaat er een signaal naar de bedrijfsarts. Die vult in wat er aan de hand is en wat er moet gebeuren. Het hulptraject kan dan worden gestart en de rekening gaat via de zorgverzekeraar naar de werkgever.

De gemeente koopt een dienst in bij de zorgverzekeraar. Er is hier geen sprake van een wettelijke gemeentelijke taak. Daarbij bepaalt de zorgverzekeraar doel en middelen van de verwerking. De zorgverzekeraar is geen Verwerker, maar zelfstandig Verwerkingsverantwoordelijke.

18. Gemeente schakelt een vervoerder in om het leerlingenvervoer uit te voeren

De gemeente schakelt een vervoerder in voor de uitvoering van het leerlingenvervoer.

Het vervoeren van leerlingen is de primaire taak van een leerlingenvervoerder. Dat de vervoerder daarbij persoonsgegevens verwerkt, betekent niet dat de vervoerder een verwerker is. Het is dus niet nodig om een verwerkersovereenkomst af te sluiten met de leerlingenvervoerder. De vervoerder is geen Verwerker, maar zelf Verwerkingsverantwoordelijke. Ook hier geldt dat partijen wel afspraken moeten maken over de verwerking van de persoonsgegevens, zoals bij wie de betrokkenen hun rechten kunnen uitoefenen.

19. Gemeente schakelt bedrijfsarts in voor Arboretwerkzaamheden

De gemeente schakelt een arbodienst/bedrijfsarts in voor de begeleiding bij ziekte van medewerkers en het uitvoeren van arbeidsgezondheidskundig onderzoek.

In artikel 14 van de Arbeidsomstandighedenwet (Arboret) staan de situaties waarin de werkgever zich verplicht dient te laten bijstaan door een arbodienst/bedrijfsarts. Dit zijn:

- het adviseren en toetsen van de risico-inventarisatie en -evaluatie;
- het adviseren bij de begeleiding van zieke werknemers
- het uitvoeren van arbeidsgezondheidskundig onderzoek;
- het uitvoeren van de aanstellingskeuring, indien de werkgever deze laat verrichten en
- het uitvoeren van de consultatie met betrekking tot

gezondheidskundige vraagstukken in verband met de arbeid, anders dan de begeleiding.

De arbodienst/bedrijfsarts heeft op grond van de Arboret dus eigen wettelijke taken en voert deze taken dan ook uit onder de eigen verantwoordelijkheid. Om die reden is de arbodienst/bedrijfsarts voor de hierboven genoemde taken geen verwerker. De arbodienst/bedrijfsarts is in deze situatie Verwerkingsverantwoordelijke.

20. Gemeente schakelt bedrijfsarts in voor plan van aanpak zieke medewerker en 1e-jaarsevaluatie

De gemeente schakelt een externe arbodienst/bedrijfsarts in bij ziekte van een medewerker om een plan van aanpak op te stellen en/of de 1e-jaarsevaluatie uit te voeren.

Het opstellen van een plan van aanpak samen met de zieke werknemer of het uitvoeren van de eerstejaarsevaluatie is een wettelijke taak van de werkgever. Nu de arbodienst/bedrijfsarts deze taken in opdracht van de werkgever uitvoert, is de arbodienst/bedrijfsarts om die reden ook een Verwerker. Daarbij wordt er van uitgegaan dat de opdrachtgever het doel en middelen van de verwerking bepaalt.

21. Leverancier bezorgt reis- en identificatiedocumenten

De gemeente huurt een koerier/bezorgdienst in om op verzoek de door de inwoners aangevraagde reisdocumenten en rijbewijzen bij de inwoner te bezorgen. Bij de bezorging doet de bezorger een identificatiecheck: controle van het geslacht en de pasfoto, de geboortedatum of geboorteplaats van de betrokkene. Het oude document wordt ingenomen, of conform de wettelijke voorschriften ongeldig gemaakt en teruggegeven. De inwoner zet zijn handtekening voor ontvangst op de tablet van de bezorger. Bij inname van het document biedt de bezorger deze ter vernietiging aan de gemeente aan. De gemeente krijgt 1x per maand een lijst (hardcopy) waarop staat welke documenten zijn vernietigd of teruggegeven. Bezorger bewaart deze lijst niet.

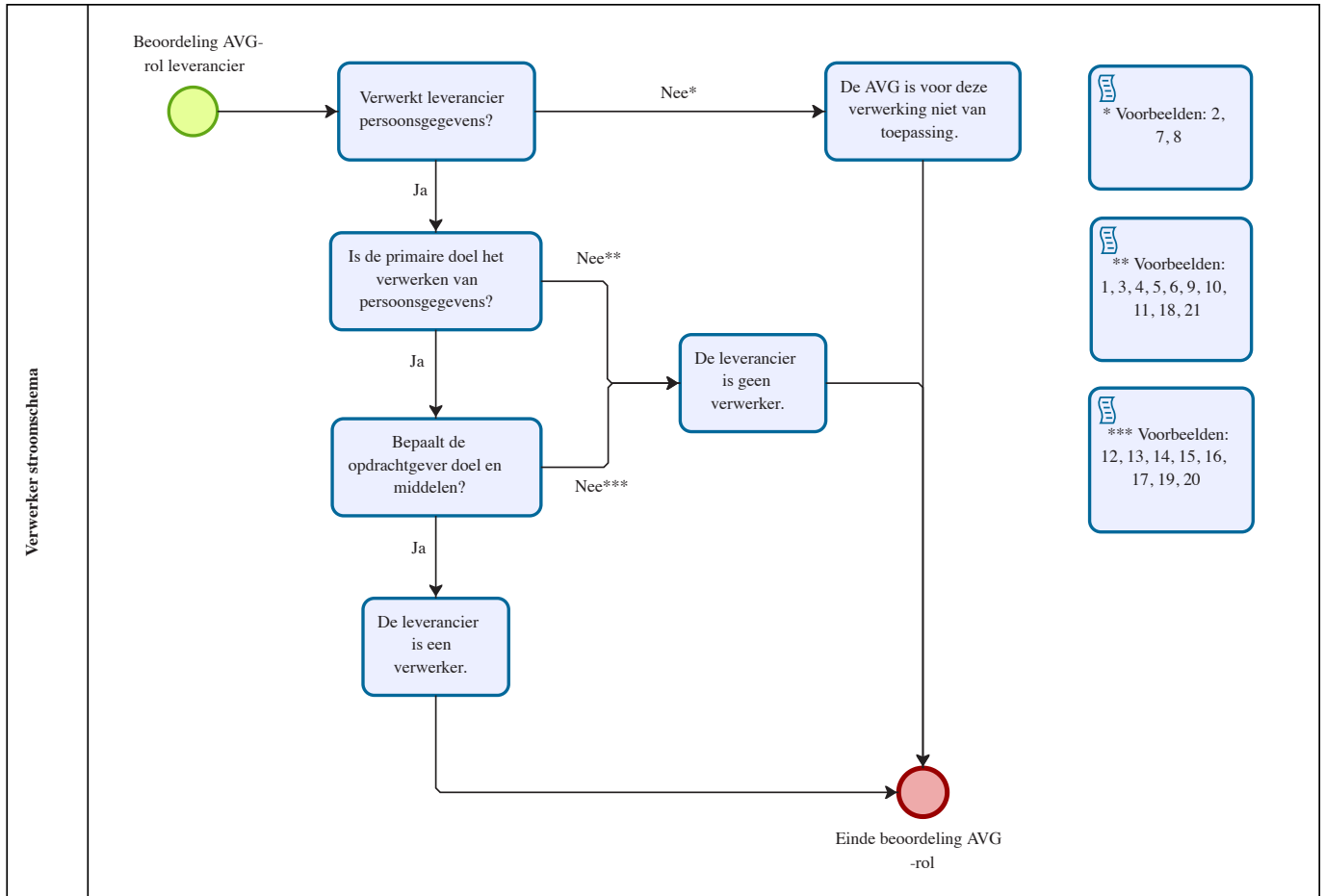
Op grond van de Paspoortwet en de Paspoortuitvoeringsregeling Nederland is het aanvraag- en uitgifteproces van reisdocumenten een gemeentelijke taak. Echter, op grond van deze regelingen mogen gemeenten de feitelijke handelingen die daarmee gepaard gaan, zoals het bezorgen en ongeldig maken van reisdocumenten, uitbesteden aan derden.

In de hier geschetste casus is het primaire doel van de dienstverlening het bezorgen van reis- en identificatiedocumenten. Dit is logistieke dienstverlening. Een logistieke dienstverlener is geen verwerker. Ook als een bezorger daarbij persoonsgegevens verwerkt, betekent dat niet dat de bezorger daardoor een Verwerker is. Dit geldt temeer nu de bezorger ook persoonsgegevens verwerkt ten behoeve van zijn eigen administratie. Zodoende is de bezorger een Verwerkingsverantwoordelijke.

22. Gemeente koopt werkkleding voor medewerkers

De gemeente koopt werkkleding voor medewerkers. De leverancier heeft persoonsgegevens van de gemeentelijke medewerkers nodig om zijn diensten te kunnen verlenen (kledingmaten, namen, etc.).

Allereerst is de dienstverlening gericht op de levering van werkkleding. Daarnaast bepaalt de opdrachtnemer doel en middelen van de gegevensverwerking. De leverancier is een zelfstandige Verwerkingsverantwoordelijke.

Meer informatie

Deze handreiking is mede tot stand gekomen door een samenwerking met Kenniscentrum Europa Decentraal, diverse gemeenten en gemeentelijke leveranciers. Voor meer informatie en vragen verwijzen we u naar de website informatiebeveiligingsdienst.nl/privacy. Indien u naar aanleiding van dit document nog vragen heeft, of advies wilt over de AVG of privacy in het algemeen, kunt u contact opnemen met ons opnemen via privacy@vng.nl

Over de IBD

De IBD is een gezamenlijk initiatief van alle Nederlandse Gemeenten. De IBD is de sectorale CERT / CSIRT voor alle Nederlandse gemeenten en richt zich op (incident)ondersteuning op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. De IBD is voor gemeenten het schakelpunt met het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC). De IBD ondersteunt gemeenten bij hun inspanningen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy / gegevensbescherming en geeft regelmatig kennisproducten uit. Daarnaast faciliteert de IBD kennisdeling tussen gemeenten onderling, met andere overheidslagen, met vitale sectoren en met leveranciers. Alle Nederlandse gemeenten kunnen gebruik maken van de producten en de generieke dienstverlening van de IBD.